

најмање 0,10 m. у пречнику. Грња површина коца има се учврстити, гвозденом кариком висине $2\frac{1}{2}$ cm. а дебљине 5m/m. У средини коца има се утврдити један ексер дужине 8—10 cm.“

Дали су писци новог правилника начисто с тим, шта би значиле карике од $2\frac{1}{2}$ cm и колико би их било следећег лета нарочито на боровом кољу, и дали би се случајно још који боров колац одржао до идућег лета? О ономе ексеру не треба ни говорити.

„Око сваке триг. тачке морају све полигоне тачке бити од камена. Такође свака пета полигона тачка између дрвених мора бити од камена по прописима за тригонометриске тачке, и правилно распоређење“.

Како, на сваки 10 полиг. тачака долази по једна триг. тачка“ (в. нов прав. стр. 3, чл. 2, последња линија) и како полигони иду у неколико праваца, дакле ће у полигоним влацима бити по 4—5 тачака, па кад су полигоне око тригонометриских „од камена“, онда је **ВЕЋ ПОЛОВИНА** полигоних од камена, тј. свака друга или трећа а не пета.

„У варошима имају се полигоне тачке поставити испод калдрме или друма за 10—15 c/m. и покрити једном каменом плочом са нарочитим знаком или специјалним гвозденим капама или циглама, да се може лако наћи. У пољима или тамо где нема никаквих објеката за утврђивање пол. тачака има се пол. тачка издићи изнад терена за 10—15 cm. и одозго у виду хумке покрити земљом и каменом и нарочито осигурати“.

У кат. правилнику чл. 30. под 4.) пише „Цигле (полиг. тачке) се по правилу укопавају за 30 cm. испод површине земље, но ако се дубље оре, онда се иде и до 50 cm.“. Ето шта говори искуство, а не треба се ни питати, шта ће бити са оном полигоном тачком, која „се има издићи изнад терена за 10—15 c/m“, макар се она покрила „одозго у виду хумке земљом и каменом“. Она ће бити у извесним случајевима за $(50+15)$ cm = 65 cm више но што би требала да буде. Не треба питати, дали ће се претурити?

— Свршиће се —

Internacionalni Projekciski elipsoid.

Rezimovan prevod iz „Bulletin Geodésique“ n° 4, 1924. Ing. D. Andonović.

Posle ozbiljne studije *egzekutivnoga komiteta*, koja je sledovala posle konstitutivnoga skupa, u Brislu, Medjunarodne **Unije Geodeske i Geofizičke** u julu 1919. g. i ponovljenoga pitanja na glavnom skupu u Rimu, maja 1922. g. na posletku je

skup u Madridu rešio pitanje internacionalnog projekcijskog elipsoida. Predlozi Egzekutivnoga Komiteta, posle vrlo interesnih diskusija, koje ne možemo na ovome mestu da izlažemo, bili su usvojeni na sednici 7. oktobra u Madridu 1924. g. od strane **Geodeske Sekcije** Međunarodne Unije Geodeske i Geofizičke (oko 50 delegata iz 24 države prisutnih)

Sekcija je bila mišljena:

1) Gotovo jednoglasno, da je neophodno usvojiti jedan međunarodni projekcijski elipsoid zajednički i isti za sve kontinente;

2) Gotovo jednoglasno, da treba usvojiti spljoštenost $\frac{1}{297,0}$ koju je dao Hayford u svome delu: *Supplementary Investigation in 1909 of the Figure of the Earth and Isostasy*, p. 77.

3) Većinom glasova, da treba usvojiti veliku poluosovinu elipsoidovu, koju je dao Hayford u istom delu, *bez zaokrugljivanja* 6 378 388 m.

O sada će **međunarodni elipsoid** biti karakterisan ovim dvama parametrima:

$$\text{spljoštenost: } \alpha = \frac{a - b}{a} = \frac{1}{297,0}$$

$$\text{Velika poluosovina: } a = 6\,378\,388 \text{ m}^1$$

Studija diskusija i dokumenata, koji se odnose na to važno pitanje daju u detaljima motive citiranoga sekciskog rešenja, ali je važno skrenuti pažnju, u kome je smislu bilo rešeno usvajanje međunarodnoga elipsoida:

„Nikako nije u pitanju da se naturi državama, čija je triangulacija starijega datuma vrlo napredna, usvajanje jednog naročtog elipsoida, za koji bi one morale ponova da izračunaju svoje triangulacije. Ako one to mogu da učine bez velikih teškoća, u toliko bolje. Ali je očevidno, da ne bi bilo moguće na to ih obvezati, i svi bi propisi u tome smislu bili iluzorni.

Međunarodni elipsoid treba da bude upotrebljen pre svakoga drugog:

1.) U zemljama, koje su od skora počele da rade na geodeziji, za triangulacije najnovijega datuma, tek počete i čiji bi račun mogao lako da se obnovi ili za trinagulacije, koje će se tek početi, (kao što je slučaj kod nas);

2.) U zemljama, koje su već pokrivene trigonometrijskim mrežama, kad je u pitanju iz kakvih bilo razloga — obnavljanje tih radova;

3.) Kad god je u pitanju, — za svrhe više geodezije, — računanje skretanja vertikale, s obzirom na jedan određeni elipsoid.

I tako se možemo nadati, da će triangulacije onih ogromnih teritorija, koje geodezija još treba da osvoji, — biti izračunate na istome elipsoidu i da će ipak izvesne države obnoviti svoje trian-

¹⁾ Iz ovih dvaju podataka sleduje veličina male poluosovine: $b = 6\,356\,909 \text{ m}$ okruglo.

gulacije u ovome novom sistemu. I ako homogenost baš i ne bude potpuna, bar će biti učinjen veliki korak u napred na putu ujednačenja sistema takoželjnog od strane geodeta, što će u veliko olakšati diskusiju i rešenje velikoga broja važnih geodetskih problema.**

Катастар Општине Београдске.

Пројекат за нивелацију и нивелман Београда.

Принуђен својим новим положајем да брзо постане европски град Београд је почео да се зида невероватном брзином. Зидало се свуда, на све стране, само да се задовоље потребе маса које су пристизале из свију крајева Велике Краљевине. Али та хитњау изграђивању Београда, довела је Београдску Општину у тежак положај. Она није била у могућности да се снађе у томе моменту, који је био тако рећи од пресудног значаја за будућност целе престонице. Зидати! Али како? По коме плану? Непријатељ је однео и упропастио скоро сву архиву и планове. И ако није била велика штета за старим регулационим планом, чији услови више не би задовољили потребу, извесна је штета била за ситуационим планом постојећег Београда, на коме је требало израдити нови генерални план за регулацију. Морало се радити интензивно на снимању терена и картирању планова а кад су савладане и тешкоће око састава Генералног Рег. Плана, кад је он усвојен и ступио на снагу, била је већ 1 924. год. Београд је био већ изменио у неколико своју предратну физиономију. На местима која су предвиђена новим регулационим планом за проширење улица и експроприацију, озидане су биле већ велике грађевине. Са свима својим лепим и рђавим странама, нови генерални план се почео примењивати само као хоризонтална пројекција Београда. Вертикална није њиме била **ни у колико** решена, као да су то два сасвим засебна и независна пројекта.

И ако данас сопственици плацева желе да подигну зграду у ма коме делу Београда, Општина је у стању да им да протокол регулационе линије, да им линију на терену обележи, (за чију тачност изгледа и одговара), а да им у протокол регулације упише: „**НИВЕЛЕТА НИЈЕ УТВРЂЕНА**“.(1) Тиме скида са себе одговорност а грађанима оставља да подижу своје зграде у одређеном правцу регулације а **потпуно** произвољно у погледу нивелације. И узалуд јуре пројектанти, нарочито они који подижу зграде за дућане, од регулационог одсека до саобраћајног оделења, и **моле** приватно за нивелету, макар приближно. Особље **није у стању** да их о нивелети обавести.

Грађани остављени **сами себи**, постављају своје зграде, рескирајући да буду, или укопани и приземље претворе у

*) Izvod iz predloga ekzekutivnoga Komiteta Sekciji Geod. M. u. Geod. i Geof. po pitanju međunarodnoga elipsoida.